

Saksutredning

Arkivsak: 2025/307-17

Saksbehandler: Hege Røttereng

Sakens gang

Saksnr.	Møtedato	Utvalg
	05.05.2026	Helse, oppvekst og kulturutvalget
	13.05.2026	Formannskapet
	21.05.2026	Kommunestyret

Uttalelse fra Skaun kommune - Viggja montessoriskole SA - søknad etter privatskoleloven

Kommunedirektørens innstilling

Vedlagte uttalelse fra Skaun kommune om etablering av Viggja montessoriskole SA-søknad etter privatskoleloven, oversendes Utdanningsdirektoratet.

Bakgrunn for saken

I brev av 25.februar 2026 fra Utdanningsdirektoratet (Udir) vises det til at Viggja Montessoriskole SA søker om ny godkjenning etter privatskoleloven. Det framgår av søknaden at skolen ønsker å etablere seg i Skaun kommune. Lokasjon er ikke valgt. Det søkes om ny grunnskole med 50 elevplasser på 1. – 7. trinn, med oppstart høst 2027. Det vises videre til at vertskommunen har rett til å uttale seg om søknaden før Udir fatter vedtak i saken jf. privatskoleloven §2-1 første ledd. I forarbeidene til endringene i privatskoleloven, Prop. 80L (2022-2023) *Endringer i privatskolelova (økt folkevalt innflytelse mv.)* vises det til at de lokale folkevalgte skal få mulighet til å uttale seg før

Udirds behandling av søknader og godkjenning av nye skoler. Udir skal foreta en skjønnsmessig vurdering som blant annet skal legge vekt på hvilke konsekvenser en godkjenning vil få for det offentlige skoletilbudet. Ved vurderingen av slike konsekvenser skal det legges vesentlig vekt på uttalelsen fra vertskommunen. I vurderingen av konsekvenser for det offentlige skoletilbudet vil Udir blant annet vektlegge endring av skolestruktur og budsjettmessige konsekvenser, skolefaglige hensyn, behovet for skolen. Kommunen bes besvare henvendelsen innen 3 måneder.

Forslaget til uttalelse sammenfaller i stor grad med besvarelse sendt til Udir i juni 2025. Skaun kommune ble da anmodet om uttalelse om etablering av Viggja montessoriskole SA med mål om etablering høsten 2026. Udir behandlet saken og ga i november 2025 avslag på søknad om ny grunnskole etter privatskoleloven. Udir redegjorde for i sin konklusjon at en godkjenning av Viggja Montessoriskole SA ville medføre negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet. Søknaden oppfylte heller ikke privatskolens minstekrav og ble dermed ikke godkjent.

Den vedlagte uttalelsen viser til utredningene i sak 79/24 *Økonomiske og faglige vurderinger av nedleggelse av Jåren-Råbygda barnehage og Viggja oppvekstsenter* i kommunestyret 17.12.24. Det er ingen særlige kommentarer til de skolefaglige hensyn fra kommunen.

I oppsummeringene redegjøres det for at Skaun kommune er inne i et stort omstillingsarbeid med å tilpasse driften etter inntekter. Dette utfordrer særlig oppvekstsektoren, da vi ser at barnetallene i kommunen er synkende og behovet for helsetjenester er økende. Dette gjelder både på kort og lang sikt, slik at dette er noe det må jobbes med også i årene foran oss. Videre kommenteres at det har blitt gjort flere nødvendige strukturvedtak i Skaun ved å legge ned barnehager og skoler. Det er forståelse for at dette påvirker bygdene, men samtidig er det lite økonomisk handlingsrom utover dette, om man skal etterleve lovkrav for bemanning i sektoren. Det pekes på at Skaun kommune er en forholdsvis liten kommune i areal, slik at det ikke er lange avstander mellom tjenestestedene. Det tilbys gode tjenester ved de øvrige skolene og det er gjort et stort og omfattende arbeid for å trygge elevene inn i sin nye skolehverdag fra høsten 2025.

Med bakgrunn i kommunens krevende økonomiske situasjon, synkende elevtall og kommunens arbeid med endringer i skolestrukturen, foreslås det i uttalelsen at Skaun kommune ikke støtter etablering av Viggja Montessori SA som ny privatskole i Skaun. Det bemerkes at kommunen står fritt til å gi en uttalelse. Dersom Skaun kommune ikke

uttaler seg vil det forstås av Udir som at kommunen ikke mener etablering av en privatskole vil ha negative konsekvenser.

Økonomisk vurdering

I rammetilskuddet blir alle kommuner trukket et fast beløp per elev som går i private eller statlige grunnskoler. Trekktsatsene for 2025 er per elev er 133 100 kroner.

Begrunnelsen for dette trekket er at kommunen ikke finansierer undervisningen til elever i private og statlige grunnskoler. Nettoeffekten for kommunen vil være avhengig av egen kapasitet i skolene og eventuelle marginalkostnader (når utløser en ekstra elev behov for en ekstra ressurs i tråd med lærernorm etc.). Dette er noe av det som utredningen av økonomiske konsekvenser ved sammenslåingen av skolekretsene Børsa og Viggja viser til. Driftskostnader pr. elev ved Børsa skole vil også øke i årene framover, sett i lys av synkende elevtall og gi færre stordriftsfordeler. Børsa skole har en kapasitet til 350 elever. Fra høsten 2025 er det 270 elever, ved sammenslåing av kretsene.

Dersom 30 elever får plass ved privat skole blir trekket i rammetilskuddet på rundt 3,9 millioner kroner. I tillegg vil kommunen måtte eventuelt finansiere individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) og forsterket opplæring i norsk til elevene ved Viggja montessoriskole. Ved nedleggelsen av Viggja skole hadde ca 10 % av elevene vedtak om ITO og 7% vedtak om forsterket opplæring i norsk. Dette organiseres på en mer effektiv og fleksibel måte innenfor organiseringen ved Børsa skole, som blant annet er kommunens mottaksskole for forsterket opplæring i norsk. I tillegg vil kommunen måtte dekke elevenes skyssrettigheter, både ved avstand og ved særlig farlig skoleveg.

Trekket i rammetilskuddet og øvrige kostnader vil normalt måtte dekkes av kommunen gjennom nedtrekk på budsjetttramma til kommunens egne skoler. Dette vil være utfordrende gitt kommunens økonomiske situasjon, og utfordre bemanningsnorm i barnehager og lærernorm i skoler.